

VARČEVANJE Z ENERGIJO - ZMAGOVALNA REŠITEV!

KAKŠNE KORISTI PRINAŠA
VARČNA IN UČINKOVITA
RABA ENERGIJE?

Jernej, dajmo!

Evropski obvezujoč cilj
za varčevanje z energijo
bi zagotovil zmanjšanje
naših izpustov
toplogrednih plinov

www.focus.si

EVROPSKI OBVEZUJOČ CILJ ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO BI ZAGOTOVIL ZMANJŠANJE NAŠIH IZPUSTOV TOPLOGREDNIH PLINOV

Zadnje ugotovitve podnebnih znanstvenikov so zaskrbljujoče čtivo. Očitno je, da trenutni podnebni cilj EU za 20 % zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov do 2020 ni primeren. Tudi vseevropski cilj za vsaj 30 % zmanjšanje izpustov nam ponuja le 50:50 možnost, da globalni porast temperature zadržimo pod 2°C. To pomeni, da moramo nujno revidirati podnebne politike. Evropa se mora zavezati k zmanjšanju izpustov za 30 % do 2020 na domačih tleh in spodbujati preproste rešitve, ki bodo zagotovile, da bodo ljudje in podjetja ukrepali.

Ena takih rešitev je varčevanje z energijo. Ker okoli 80 % evropskih izpustov toplogrednih plinov izhaja iz sežiganja fosilnih goriv, je najhitrejši način za zmanjšanje izpustov zmanjšanje porabe energije. EU že ima cilj za varčevanje z energijo, vendar pa je ta cilj le prostovoljen in ga zato na splošno ne jemljemo dovolj resno. Zagotoviti, da postane ta cilj zavezujoč, ne pa zgolj prostovoljen, je prva prioriteta, ki ima pomemben doprinos: izpuste CO₂ lahko od danes pa do leta 2020 zmanjšamo za 800 milijonov ton (kar predstavlja 20 % zmanjšanje izpustov glede na 2005) na evropski ravni. To seveda samo po sebi ni dovolj, da bi razrešilo podnebno krizo, vendar pa predstavlja pomemben prvi korak. Zato moramo zagotoviti obvezen cilj za energetske učinkovitost.

Evropski Kažipot za preobrazbo Evropske unije v konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo do leta 2050 predvideva 54 – 68 % zmanjšanje izpustov iz energetike do 2030, kar za Slovenijo pomeni zmanjšanje izpusta v rangu od 3 do 4 milijone ton CO₂.

Nacionalni akcijski načrt za energetske učinkovitost za 2008-2016 kaže, da 9 % zmanjšanje porabe energije prinese zmanjšanje izpustov v višini 1,15 milijonov ton CO₂. Sicer gre pri omenjenem cilju za zmanjšanje končne porabe energije, pri zavezujočem 20 % cilju pa bi šlo za zmanjšanje primarne rabe energije, vendar je kljub temu mogoče oceniti, da bo 20 % cilj prinesel tudi bistveno višje prihranke izpustov.

Mitja, izstopi iz teme!

Evropski obvezujoč cilj
za varčevanje z energijo
bi zagotovil, da bi
zmanjšali svojo odvisnost
od uvoza energije

www.focus.si

EVROPSKI OBVEZUJOČ CILJ ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO BI ZAGOTOVIL, DA BI ZMANJŠALI SVOJO ODVISNOST OD UVOZA ENERGIJE

EU je ena od regij, ki so najbolj odvisne od uvožene energije. Trenutno uvaža skoraj 60 % plina, preko 80 % nafte in 97 % urana. Uvoz energije je obremenjen s težkim bremenom: tolikšna uvozna odvisnost pomeni odvisnost od političnih situacij, nad katerimi imajo Bruselj in države članice le malo ali pa nobenega vpliva.

Dobava uvožene energije se lahko obrne drugam ali pa se celo zaustavi. EU je to doživela leta 2009, ko je bila dobava plina iz Rusije ustavljena sredi zime. Kako se lahko soočimo s takšno energetske odvisnostjo? Težka resnica je, da izgradnja novih plinovodov, ki bi obšli Rusijo, in iskanje novih dobaviteljev energije Evropo le še bolj priklepata na trenutno odvisnost od fosilnih goriv. Namesto načrtovanja novih plinovodov, bi EU morala razrešiti svojo uvožno odvisnost skozi zmanjšanje rabe energije.

Nenavsezadnje je najcenejša in najvarnejša tista energija, ki je ne potrebujemo. Zmanjšanje rabe energije pomeni izstop iz igre, v kateri nihče ne more zmagati, sploh pa ne na vse bolj nepredvidljivem trgu omejenih energetskih virov. Zmanjšanje rabe energije je rešitev za izzive EU na področju energetske odvisnosti – vendar pa potrebujemo obvezujoč cilj za energetske učinkovitost, če želimo, da varčna raba energije postane prioriteta pred gradnjo novih zmogljivosti.

Trenutno je uvozna odvisnost Slovenije za nafto 101,7 % in 99,7 % za plin. Obenem je slovenska energetska intenzivnost za 54,4 % višja od povprečja EU. Oboje sta pomembna razvojna izziva, ki ju mora Slovenija nasloviti v nastajajoči Strategiji razvoja Slovenije za 2013 – 2020. Varčna in učinkovita raba energije primerno naslavlja oba izziva, zato jo je potrebno postaviti na prioritarno mesto.

Ivan, dobra ideja!

Evropski obvezujoč cilj
za varčevanje z energijo
bi ustvaril okoli dva
milijona novih delovnih
mest

www.focus.si

EVROPSKI OBVEZUJOČ CILJ ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO BI USTVARIL OKOLI DVA MILIJONA NOVIH DELOVNIH MEST

Energetski prihranki imajo izjemen potencial za zagotavljanje zaposlovanja: študije Evropske komisije in druge neodvisne študije kažejo, da bi lahko ustvarili okoli dva milijona delovnih mest po vsej Evropi v naslednjih desetih letih. Največji zaposlitveni potencial je v sektorju stavb, saj na desetine milijonov domov po vsem kontinentu potrebuje boljše izolacijo in bolj učinkovite sisteme za ogrevanje in hlajenje. Učinek so nižji računi za potrošnike in zelo veliko novih delovnih mest.

Tudi na področju proizvodnje elektrike so potenciali ogromni – proizvodnja elektrike iz fosilnih virov je izjemno neučinkovita. Le tretjina virov (kot sta na primer premog ali nafta) se pretvori v elektriko. Zato zavezujoč cilj za zmanjšanje neučinkovite rabe energije pomeni tudi preklon na visoko učinkovite obnovljive vire energije in ustvarjanje kvalificiranih in dobro plačanih delovnih mest.

Postavljanje energetske učinkovitosti na prvo prioriteto mesto je zanesljiv načrt. Poljska vlada, na primer, je zaključila, da zakonodaja za zmanjšanje porabe energije lahko ustvari več delovnih mest in prinese več davčnih prihodkov, kot pa tradicionalna politika podpiranja prodaje elektrike. Danska ponuja davčne spodbude za podjetja, ki investirajo v zmanjšano rabo energije. Rezultat so bolj učinkovita podjetja in nova delovna mesta.

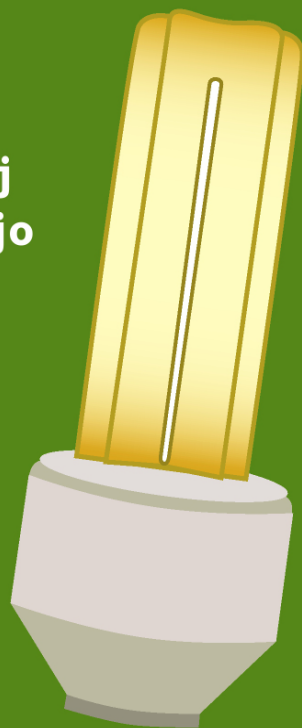
Uspešna akcija na ravni EU zahteva močno politično zavezo. Zavezujoč cilj za energetske učinkovitost je prvi ključni korak. Je namreč korak, ki gradi gotovost za investicije, in znižuje obrestne mere za stanovanjska posojila ali posojila za industrijsko nadgradnjo. Prav tako spodbuja vladno nepovratno podporo za energetske prihranke. Na kratko: zahteva za zagotavljanje rezultatov je tisto, kar spodbuja podjetja, da zaposlijo nove ljudi.

Ocene za Slovenijo kažejo, da investicije v učinkovito rabo energije ustvarijo od 3 – 4 krat več delovnih mest, kot investicije v oskrbo z energijo. Ocenjuje se, da bo izvajanje Akcijskega načrta za energetske učinkovitost za 2008 – 2016 ustvarilo okoli 700 delovnih mest (za vsak 1 mio toe prihranjene energije naj bi se ustvarilo 2000 delovnih mest): če povečamo napore za učinkovito rabo energije, povečamo nastanek lokalnih novih delovnih mest.

Darja, zasij!

Evropski obvezujoč cilj
za varčevanje z energijo
bi zmanjšal našo
odvisnost od jedrske
in fosilne energije

www.focus.si

EVROPSKI OBVEZUJOČ CILJ ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO BI ZMANJŠAL NAŠO ODVISNOST OD JEDRSKE IN FOSILNE ENERGIJE

V Evropi poteka napeta razprava o pravilni energetske mešanici za naslednja desetletja. Ker imamo zastarele elektrarne, plinovode in daljnovode, se vsi strinjamo, da bomo morali milijarde evrov nameniti za nekaj novega. Najbolj učinkovita rešitev je, če nam ni treba nadomestiti obstoječih kapacitet za proizvodnjo energije.

Potrebujemo pa premik v prioritetah. Premog je preprosto preveč umazan. Plin in nafta sta izjemno občutljiva za velike spremembe cen. Jedrska energija ima več odprtih problemov, med katerimi je najpomembnejši ta, da še nismo našli dolgoročne rešitve za jedrske odpadke. Vetrna in sončna energija ter drugi obnovljivi viri energije so najčistejša, najbolj učinkovita in najbolj varna rešitev za proizvodnjo elektrike. To ne pomeni, da bodo ljudje ostali v temi: ceneje je investirati v ukrepe za zmanjšanje porabe energije, kot pa graditi nove energetske objekte.

Namesto, da se z novo generacijo fosilne in jedrske energije vklenemo v dolgoročno odvisnost, mora EU resno vzeti načelo, da lahko več naredimo z manj. Namesto vlaganja ogromnih vsot denarja v novo energetske infrastrukturo je veliko bolj pametno vlagati v učinkovitejše (in s tem tudi bolj konkurenčno) gospodarstvo in znižanje stroškov za energijo v domovih. Zato mora EU spodbujati energetske prihranke. Da bi postavili pravilen trend morajo energetske prihranke postati obvezni, ne pa le prostovoljna politika, ki so ji vlade do sedaj obračale hrbet.

Energetska razprava v Sloveniji se začne in konča z razpravo o objektih za zagotavljanje oskrbe z energijo. Skrajni čas je, da se zamenja prioriteten vrstni red: na prvo mesto je nujno treba postaviti varčno in učinkovito rabo energije. Ne zaradi načel, ampak zato, ker se spleča: strošek proizvodnje 1 kWh = 2 x strošek za prihranek 1 kWh.

Borut, ukrepaj zdaj!

**Evropski obvezujoč cilj
za varčevanje z energijo
bi zagotovil finančne
prihranke v vrednosti več
kot 1000 EUR na leto na
gospodinjstvo**

www.focus.si

EVROPSKI OBVEZUJOČ CILJ ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO BI ZAGOTOVIL FINANČNE PRIHRANKE V VREDNOSTI VEČ KOT 1000 EUR NA LETO NA GOSPODINJSTVO

Če bi raven porabe energije uspeli postaviti na raven porabe iz leta 1990, bi vsako leto prihranili okoli 1000 EUR na gospodinjstvo zaradi nižjih računov za energijo, ugotavlja Evropska komisija. Če te prihranke seštejemo po vsej Evropi, dobimo skupen prihranek v vrednosti 200 milijard EUR letno, od sedaj pa do 2020.

Zmanjšana raba energije pomaga uravnovesiti tudi družbene neenakosti: revnejša gospodinjstva po Evropi trenutno porabijo bistveno prevelik del svojega dohodka za energijo, predvsem za toploto in prevoz. Prenehati moramo z zapravljanjem denarja za uvoženo energijo in elektrarne ter ga nameniti za tisto, kar ljudje potrebujejo: boljše in bolj trajnosten življenjske pogoje.

Kako priti do tja? Iniciative za varčevanje z energijo se poplačajo skozi nižje račune za energijo, vendar pa so najprej potrebne investicije, ki jih marsikatero gospodinjstvo ne zmore narediti. Zanimiva rešitev je zagotavljanje financiranja s strani tretjega, na primer podjetja ali lokalnih skupnosti. Poraba energije v gospodinjstvu se izmeri, nato pa se podpiše dogovor o zmanjšanju mesečnih računov za energijo skozi boljšo izolacijo ali učinkovitejše ogrevalne sisteme, za opredeljene ukrepe pa investicijo podpre podjetje ali lokalna skupnost. Gospodinjstvo dobi boljši življenjski standard, investitor pa lahko porabi prihranjen denar za pokrivanje svojih stroškov na srednji ali dolgi rok. Gre za situacijo, kjer vse stranke pridobijo. Je preprosto in deluje. Da bi takšne preproste zamisli lahko zaživele mora zavezujoč EU cilj zagotoviti investitorjem, da je varčevanje z energijo res prioriteta. Čas je za obvezen evropski cilj za varčevanje z energijo.

Izračuni za Slovenijo pokažejo, da 1 % zmanjšanje porabe energije pomeni za 3,4 % nižje življenjske stroške za gospodinjstva z nizkimi prihodki. V Veliki Britaniji se za energetske revna gospodinjstva štejejo tista, ki več kot 10 % gospodinjanskega proračuna porabijo za osnovne energetske storitve. V Sloveniji je takšnih več kot 30 % gospodinjstev. V letu 2008 je bila poraba gospodinjstev za elektriko, plin in drugo ogrevanje 1,2 milijarde evrov. Odgovarjajoča številka za javni sektor je bila 145 milijonov evrov. Zmanjšanje porabe energije za 1 % pomeni več kot 13 milijonov evrov prihranka na leto.

VARČEVANJE Z ENERGIJO - ZMAGOVALNA REŠITEV

Danes je varčevanje z energijo le prostovoljna politika, ki jo evropske države večinoma zanemarjajo. Zato se poziv za zavezujoč evropski cilj vse bolj razlega po Evropi. Obvezen evropski cilj za varčevanje z energijo bi:

- znižal izpuste toplogrednih plinov,
- zagotovil okoli dva milijona novih zelenih delovnih mest,
- zmanjšal našo odvisnost od uvožene energije,
- zagotovil finančne prihranke v vrednosti več kot 1000 EUR letno na gospodinjstvo in
- zmanjšal našo odvisnost od jedrskih in fosilnih virov.

FOCUS, DRUŠTVO ZA SONARAVEN RAZVOJ

MAURERJEVA 7
1000 LJUBLJANA, SLOVENIJA
01 515 40 80

WWW.FOCUS.SI

e-mail: info@focus.si